

Pesticidrester på retur

Jo tættere man kommer på høsttidspunktet, jo mere bør man overveje brugen af herbicider. Siden 2011-sæsonen, har naturbeskyttelsesorganisationer (i Tyskland) været mere opmærksomme, på brugen af pesticider og indhold af pesticidrester i juletræer. Og intet er værre end dårlig omtale lige op til jul. I de seneste tre år har Eurofins undersøgt prøver fra juletræer for pesticidrester på vegne af forskellige juletræproducenter – og laboratoriet finder stadig prøver, der indholder ulovlige midler.

Eurofins laboratorium på Ladelundvej i Vejle.

Oversat fra artiklen "Pesticidrückstände auf dem Rückzug" af Christine Blötner-Piske, Nadel Journal 09/2015 af Martin Frandsen, Eurofins.

For næsten fire år siden fandt Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland¹ (BUND) delvist forbudte pesticider i seks af 15 testede juletræer. I en tredjedel af de undersøgte prøver fra træer indkøbt i Berlin og Leipzig hos forskellige juletræforhandlere blev insekticidet Flufenoxuron², som er forbudt i Tyskland, fundet. I to prøver fandt man herbicidet Metolachlor, der ikke har været godkendt til juletræer og i en prøve fandt man herbicidet Atrazin, der har været forbudt i EU siden 2004.

Også i sidste sæson er der, ifølge BUND, fundet pesticidrester i mere end hvert andet juletræ, der blev undersøgt af et ikke-Eurofins laboratorium. I alt blev der testet 15 juletræer indkøbt i Berlin, Leipzig, München, Nürnberg og Bayern fra forskellige forhandlere. I syv træer blev der enten fundet Glyphosat eller Prosulfocarb (fra for eksempel Boxer, hvor tilladelsen til at bruge midlet udløb i september 2015 i Tyskland³) og i et enkelt træ blev begge herbicider fundet.

Selv om disse midler er eller var tilladt i dyrkningen af juletræer i undersøgelsesperioden, og koncentrationerne var under de tilladte grænser i fødevareindustrien, vækker sådanne beskeder følelser og utryghed hos de tyske forbrugere.

For at være forberedt på sådanne udmeldinger, har flere juletræproducenter siden 2012 fået analyseret deres træer/kulturer i samarbejde med Eurofins. Under et informationsmøde om plantebeskyttelse i juletræs- og klippegrøntkulturer i Gartenbauzentrum Thiensen i Ellerhoop, rapporterede Sybille Kern fra Eurofins om de overordnede resultater.

Fund af pesticidrester

Sybille Kern informerede først om, hvordan prøveudtagningen foregår. Prøverne var udtaget af en uafhængig prøveudtager, der dokumenterer prøvetagningsstedet ved hjælp af GPS. "Der udvælges tre træer per område, og der udtages prøver fra tre forskellige steder på træet af årsskud og sidste års skud. En

1 Pendant til Danmarks Naturfredningsforening

2 Flufenoxuron har været forbudt i EU siden 2011

3 Boxer har fået en "minor use" – godkendelse til bekæmpelse af en- og tokimbladet ukrudt i nordmannsgran til juletræer og klippegrønt (Nåledrys nummer 91)

Prøver afventer spektrofotometrisk analyse.

Prøver klar til gaschromatografisk analyse.

prøve indeholder som minimum 500 g prøvemateriale”, tilføjer Sybille Kern.

”I 2012 blev der i alt analyseret 152 prøver ved Eurofins. I 101 prøver (67 %) fandt man pesticidrester. Samlet set blev der fundet 32 forskellige stoffer”, rapporterede Sybille Kern og tilføjede: ”Syv prøver viste aktivstoffer, der ikke var godkendt til juletræsproduktion, hverken i Tyskland eller i Danmark”. I alt 18 prøver viste aktivstoffer, som var forbudt i Tyskland, men godkendt i Danmark, for eksempel, Napthyleddikesyre (NAA), der er godkendt til vækstregulering i Danmark. ”Seks af disse prøver kom dog fra Tyskland”, informerede Sybille Kern.

Det følgende år har laboratoriet observeret et fald i antallet af prøver. Således blev der i 2013 kun analyseret 87 prøver. I alt 69 (79 %) af disse indeholdt pesticidrester. Antallet af aktivstoffer var dog faldet betydeligt. I modsætningen til året før blev der kun fundet 18 forskellige aktivstoffer. Kun i tre prøver fra danske og tyske producenter blev der fundet ikke tilladte aktivstoffer (I Tyskland). I fire prøver blev der fundet NAA. Alle disse prøver kom fra Danmark.

I den seneste sæson, 2014, undersøgte Eurofins 86 prøver. Af disse indeholdt 64 prøver (74 %) pesticidrester med 24 forskellige aktivstoffer. Tre prøver indeholdt midler, der hverken var

godkendt i Danmark eller Tyskland. På trods af den opmærksomhed emnet har i Tyskland, eksisterer der stadigvæk ikke retningslinjer for maksimale koncentrationer af pesticidrester i juletræer, i modsætning til fødevarer og foder.

Konklusion

”Efter tre års studier kan man generelt sige, at antallet af fundne aktive stoffer er faldet. De fundne restkoncentrationer er faldet fra et maksimum på 1,59 over 1,00 til 0,73 mg/kg, ”opsummerede Sybille Kern efter hendes foredrag. Hun påpegede dog også” at der ikke desto mindre stadig er tegn på, at der anvendes ikke-godkendte midler i visse juletræsproduktioner.

Hvis man ønsker at vide mere om de maksimale grænseværdier i fødevarer eller at sammenligne sine prøveresultater af nåle med den tilsvarende fødevarerliste, kan dette ske ved at gå ind på hjemmesiden for ”Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (www.bvl.bund.de), hvor EU-forordning nummer 396/2015 er tilgængelig⁴. Det er dog generelt tilrådeligt at reducere anvendelsen af pesticider til et minimum i salgsåret. ■

⁴ Man kan sammenligne med pesticidrester i danske fødevarer på Miljøstyrelsens hjemmeside. (<http://mst.dk/71088>).